

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **M. M.**
zastoupen advokátem JUDr. Karlem Seidlem, Ph. D.,
sídlem Jiráskova 1343/2, Karlovy Vary,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2020/177092-915 ze dne 7. 9. 2020 a proti
rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2020/180858-915 ze dne 8. 9. 2020,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí č. j. MPSV-2020/177092-915 ze dne 7. 9. 2020 a rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí č. j. MPSV-2020/180858-915 ze dne 8. 9. 2020 se ruší a věci se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Ministerstvo práce a sociálních věcí je povinno nahradit žalobci náklady řízení ve výši 154 Kč ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Karla Seidla, Ph. D., advokáta se sídlem Jiráskova 1343/2, Karlovy Vary.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Karlu Seidlovi, Ph. D., advokátu se sídlem Jiráskova 1343/2, Karlovy Vary, se přiznává odměna ve výši 18 271,44 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Plzni do 30 dnů ode dne právní

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Řízení před správními orgány

1. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Karlových Varech žalobci odňal dávku příspěvek na živobytí a dále dávku doplatek na bydlení. V obou případech z důvodu neposkytnutí nutné součinnosti pro potřeby místního šetření.
2. Proti uvedeným rozhodnutím podal žalobce odvolání. Žalovaný zamítl odvolání proti oběma prvostupňovým rozhodnutím. Tím, že neproběhlo šetření v domácnosti žalobce, nedošlo ani k prokázání jeho nároku na obě dávky podle zákona č. 111/2016 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Žalobce tvrdil, že užívá byt na adrese V., K. V. a jeho vlastní socioekonomické podmínky svědčí o situaci hmotné nouze, a to i zpětně k srpnu 2019. Dávky byly odejmuty, neboť se od července 2019 do května 2020 nepodařilo uskutečnit šetření v žalobcově domácnosti na výše zmíněné adrese. Bez tohoto šetření nemohly být zjištěny rozhodné skutečnosti jako celkové sociální a majetkové poměry žalobce, potažmo osob s ním společně posuzovaných. Rovněž se bez šetření nedalo ověřit, zda žalobce na dané adrese skutečně žije od posledního úspěšného šetření ze dne 28. 7. 2016. Prvostupňový správní orgán se snažil opakovaně provést šetření v domácnosti žalobce, a to nejen neohlášená, ale též ohlášená s časovým předstihem. Neúspěšně. Žalobce přitom ani neuvedl termín šetření v místě tvrzeného bydliště, který by mu vyhovoval.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou. V ní poukázal na rozpor mezi prvostupňovými a napadenými rozhodnutími. Byť rozhodnutí z obou stupňů správních řízení dochází k témuž závěru, napadená s jiným odůvodněním, přičemž žalovaný nevedl náležité dokazování a nedal žalobci ani příležitost se vyjádřit ke svému odlišnému postupu. Tím žalovaný zatížil napadená rozhodnutí důvodnými pochybnostmi, čímž porušil ustanovení § 3 správního řádu. Na rozdíl od prvostupňového správního orgánu žalovaný nerozhodl o porušení žalobcových povinností podle § 49 odst. 5, resp. § 63 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zároveň však žalovaný neuvedl zákonná ustanovení, na jejichž základě vydal napadená rozhodnutí. Tím je zatížil vadou nepřezkoumatelnosti. Žalobce dále vytkl žalovanému jeho argumentaci k žalobcovu neprokázání nároku na dávky bez pochybností. Právě s ohledem na § 3 správního řádu měl žalovaný totiž provést standardní dokazování vycházející z nepochybných výsledků. Pouhá pochybnost nezakládá důvod k odnětí dávek v hmotné nouzi. Dále žalobce rozvedl své výhrady k řízením před prvostupňovým správním orgánem: na jeho výzvy reagoval vždy včas, z místních šetření se řádně omluvil, podkladová zpráva Policie České republiky obsahovala tvrzení jen obecné a ke všemu nepravdivé, nepravdivý byl též obsah telefonického hovoru prvostupňového správního orgánu s pronájematelkou žalobcova bytu, odejmutí dávky k srpnu 2019 nemohlo vzejít ze správního řízení zahájeného pravděpodobně až v prosinci 2019 a to v důsledku nesplnění výzvy z dubna 2020, po dni 15. 5. 2020 navíc žalobci v umožnění místního šetření bránilo ukončení nájemního vztahu, to vše zkomplikované nouzovým stavem vyhlášeným dne 12. 3. 2020. Současně žalobce upozornil, že podle znění zákona o pomoci v hmotné nouzi je odejmutí dávek spojeno se slovem „může“, jež zavazuje správní

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

orgán ke zvážení okolností a také ke zvážení závažnosti stran porušených povinností. Takovou úvahu daná správní řízení postrádají. I to činí napadená rozhodnutí nepřezkoumatelnými. V rámci správních řízení rovněž nebylo zřejmé, čeho chce prvostupňový správní orgán svými výzvami žalobci ve věci zjistit. Tento orgán zároveň nerespektoval předchozí rozhodnutí žalovaného, jimiž zrušil dřívější rozhodnutí prvního stupně. V souvislosti s tím žalobce namítl porušení § 2 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, kdy příslušní úředníci neuplatňovali svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž jim byla svěřena. Dávky hmotné nouze brání sociálnímu vyloučení, avšak správní řízení probíhala v opačném duchu. Dále žalobce namítl nepřehlednost, když správní řízení probíhalo k témuž na pětkrát. Žalobci svědčí judikatura Nejvyššího správního soudu. Ta v řízení o odejmutí dávky vyžaduje důkazní aktivity zpravidla na straně správního orgánu, jenž tak musel zjistit veškeré rozhodné okolnosti v neprospěch i prospěch žalobce. Závěrem žalobce namítl vady řízení z toho důvodu, že je vedly podjaté osoby.

4. Ve vyjádření k žalobě odkázal žalovaný na odůvodnění obou napadených rozhodnutí. Poukázal na mylné interpretace žalobce hned v několika žalobních bodech: žalovaný a prvostupňový správní orgán nerozhodly o odejmutí dávek z odlišných důvodů (vizte str. 17 napadeného rozhodnutí k příspěvku na živobytí, resp. str. 17-18 napadeného rozhodnutí k doplatku na bydlení), opakující se dávky pomoci v hmotné nouzi nebyly žalobci a priori odejmuty z důvodu nesplnění povinností výzvou stanovených podle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, z telefonního hovoru s pronajímatelkou žalobcova bytu prvostupňový správní orgán nevycházel, příslušná úřednice namítaná žalobcem pro podjatost byla zvláštním usnesením prvostupňového správního orgánu uznána jako oprávněná k rozhodování o věci (vizte str. 13 napadených rozhodnutí). Dále žalovaný uvedl, že se ohledně odejmutí opakujících se dávek k měsíci srpnu 2019 vyjádřil již na str. 14–15 obou napadených rozhodnutí. Zprávu Policie ČR prvostupňový správní orgán mezi své podklady zařadil důvodně, jelikož měl pochybnosti, zda žalobce sdělil informace v souladu s reálným stavem. Především ale žalovaný zdůraznil, že odejmutí opakujících se dávek v hmotné nouzi nepodmiňuje pouze nesplnění povinnosti stanovené výslovně zákonem o pomoci v hmotné nouzi. Postačuje vyhodnocení, že nejde o osobu v hmotné nouzi. K ověření, zda zůstává osobou v hmotné nouzi, žalobce neposkytl minimální součinnost, když neumožnil ověřit stav bez důvodných pochybností. K ověření stavu bylo zapotřebí užít místní šetření podle § 63 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. To ovšem z důvodů na straně žalobce prvostupňový správní orgán ani jednou nevykonal. Jakkoli nájemní vztah žalobci končil dne 15. 5. 2020, mohl si místní šetření domluvit na dřívější termín, což neučinil. Za tímto účelem se prvostupňový správní orgán snažil se žalobcem telefonicky spojit, leč bez úspěchu. Právě rozhodnutí žalovaného, jež vrátilo věc prvostupňovému správnímu orgánu k novému projednání, přeneslo určení termínu šetření na žalobce. Tuto možnost nakonec žalobce, jak řečeno výše, nevyužil.

III. Posouzení věci

5. Žaloba je důvodná. Soud shledal po právu závěr žalovaného, že žalobce nespolupracoval s úřadem práce na zjišťování jeho majetkových a sociálních poměrů. Dílčí neshody totiž nemohou odůvodnit to, že žalobce neumožnil provedení sociálního šetření po dobu deseti měsíců. Soud se tedy neztotožnil s jádrem argumentace žalobce. Musel mu však přisvědčit v části zbylé, protože napadená rozhodnutí jsou nedostatečná ve vztahu k úvahám o zpětném odnětí dávek a procesně překvapivá ve vztahu k důvodům, pro které žalovaný

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

potvrdil rozhodnutí úřadu práce.

6. Věc se týkala rozhodnutí úřadu práce, který žalobci odňal dávku příspěvek na živobytí a dále dávku doplatek na bydlení. V obou případech tak učinil z důvodu neposkytnutí nutné součinnosti při místním šetření, které mělo ověřit nárok žalobce na dávku, zejména pak, zda je žalobce osobou v hmotné nouzi. V rozhodných částech jsou obě rozhodnutí shodná, soud je proto v odůvodnění již dále neodlišuje.
7. Sporné bylo to, (a) zda ve věci rozhodovaly podjaté úřední osoby, (b) zda správní orgány provedly dostatečné dokazování ke zjištění rozhodných skutečností, zejména pak ve vztahu k tomu, zda žalobce splnil povinnost vyhovět výzvám úřadu práce, (c) zda bylo možné odejmout obě dávky zpětně od srpna 2019, a (d) zda žalovaný mohl rozhodnout z jiných důvodů, než ze kterých rozhodl úřad práce.

III. a) Podjatost úředních osob

8. Není důvodná námitka, že ve věci rozhodovaly podjaté úřední osoby. Otázku podjatosti žalovaný řešil na str. 13 napadených rozhodnutí, kde konstatoval, že o podjatosti paní B. M., která rozhodovala ve věci příspěvku na živobytí i doplatku na bydlení, byla dne 25. 6. 2020 vydána rozhodnutí č. j. UPCR-KV2020/91062-20140700 a č. j. UPCR-KV2020/91063-20140700. Tato oprávněná úřední osoba nebyla shledána podjatou. Správnost tohoto rozhodnutí žalobce nezpochybnil. Lze tedy říci, že rozhodnuto bylo řádně, neboť ve věci rozhodovala oprávněná úřední osoba, u níž byla pravomocně konstatována její nepodjatost.

III. b) Dostatečné dokazování ke zjištění rozhodných skutečností

9. Žalobce má pravdu v tom, že je to především správní orgán, který odpovídá za řádné a úplné zjištění skutkového stavu. To však neznamená, že nebylo povinností žalobce na zjišťování skutkového stavu spolupracovat. Přestože je řízení o odnětí dávky zahajováno z moci úřední a zpravidla se v takovém řízení vyžaduje důkazní aktivita správního orgánu, který musí zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch účastníka, aby byl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 50 odst. 3 a § 3 správního řádu), je toto obecné pravidlo v řízeních dle zákona o pomoci v hmotné nouzi do značné míry omezeno. Podle § 49 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi je především na příjemci dávky, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku.
10. Důkazní aktivita (břemeno) ohledně osvědčení nároku na dávku se tedy přenáší na žadatele o dávku, resp. i na osoby, jimž dávka byla dříve přiznána (příjemce). Správní orgány jsou povinny vycházet ve své rozhodovací činnosti ze skutečností známých jim z vlastních úředních evidencí (§ 6 odst. 2 správního řádu), ostatní rozhodné skutečnosti musí správnímu orgánu osvědčit příjemce dávky (§ 49 odst. 1 a odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi). (Srov. rozsudky NSS č. j. 6 Ads 219/2015-30 ze dne 19. 4. 2016, č. j. 6 Ads 298/2021-38 ze dne 13. 7. 2022).
11. Po žadateli o dávku pomoci v hmotné nouzi lze proto spravedlivě požadovat, aby správním orgánům vyřizujícím jeho žádost poskytl potřebnou součinnost při ověřování jeho sociálních a majetkových poměrů, a to včetně umožnění provedení sociálního šetření v obydlí žadatele dle § 63 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pokud stěžovatel žádá o finanční plnění z veřejných rozpočtů (dávku řešící pomoc v hmotné nouzi), lze od něj spravedlivě požadovat přiměřenou součinnost, mj. i vyhovění zákonným požadavkům

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

správních orgánů na prokázání nároku na tuto dávku a poskytovat v rámci relevantní právní úpravy při zjišťování skutkového stavu veškerou potřebnou součinnost, a to i v situaci, kdy v této součinnosti spatřuje zásah do svých práv (rozsudek NSS č. j. 4 Ads 184/2020-59 ze dne 9. 11. 2020).

12. V souzené věci měl žadatel řadu příležitostí umožnit sociální šetření. S ohledem na okolnosti případu i obsah žalobních námitek není třeba se zabývat tím, zda každá jednotlivá výzva úřadu práce byla doručena řádně a zda ve vztahu ke každé takové výzvě měl žalobce zvláštní, zpravidla lékařský důvod omluvy. Je zřejmé, že žalobce měl ze strany úřadu práce dostatek možností v průběhu srpna 2019 až května 2020, jak se na provedení sociálního šetření dohodnout.
13. Není přiléhavé tvrzení žalobce, že z výzev nebylo zřejmé, co úřad práce chtěl zjistit. Sám žalobce uznal, že na každou z těchto výzev věcně reagoval, byť i s dopomocí nevládní neziskové organizace. K dotazu soudu při ústním jednání výslovně uvedl, že výzvám rozuměl. Musel tedy mít při nejmenším rámcovou představu o tom, čeho se úřad práce domáhá a proč.
14. V této souvislosti se nemůže prosadit tvrzení žalobce o jeho obtížích při komunikaci s úřadem práce. Soud nemá důvod nevěřit účastnické výpovědi žalobce, při níž popsal, jak nepříznivě vnímá způsob komunikace ze strany úřadu práce. Je zřejmé, že sám žalobce subjektivně vnímá vystupování úředních osob vůči němu jako nepříjemné a pohrdavé, byť to objektivně nebylo prokázáno dalšími důkazy (podle samotné výpovědi žalobce to soud vnímá jako možné, nikoliv však jisté). Tyto obtíže v komunikaci však zkrátka nemohou odůvodnit absenci dohody mezi žalobcem a úřadem práce na požadovaném provedení sociálního šetření po dobu deseti měsíců. To je doba, v níž lze od žalobce spravedlivě požadovat, aby i vlastní aktivitou sociální šetření umožnil.
15. Soud se tedy ztotožnil se závěry správních orgánů, že žalobce dlouhodobě nespolupracoval na zjišťování při ověřování jeho sociálních a majetkových poměrů. Protože šlo o jeho povinnost, nikoliv povinnost úřadu práce, byl rozsah zjišťování stavu věci ze strany správních orgánů po právu.
16. Žalovaný také správně uvedl, že právě proto jsou bez významu pro posouzení věci další, dílčí prameny poznatků, na kterých úřad práce původně založil část svých skutkových úvah (úřední záznam policie o obývání jiného bytu, vyjádření pronajímatelky o neobývání bytu).

III. c) Zpětné odnětí dávek

17. Zpětné odnětí příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení k srpnu 2019 rozhodnutím ze září 2020 není vyloučeno (srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 10 Ads 316/2019-111 ze dne 25. 2. 2020).
18. Takový postup má obecnou oporu v § 44 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle kterého se dávka odejme nebo zastaví její výplata od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém se změnily skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku nebo její výplatu tak, že nárok na dávku nebo na její výplatu zanikl. Podle § 10 odst. 5 písm. b) téhož zákona současně platí, že v průběhu poskytování opakující se dávky je rozhodným obdobím, za které se zjišťují odůvodněné náklady na bydlení, aktuální kalendářní měsíc.
19. Dále pak lze odkázat na § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle něhož může

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

být po předchozím upozornění dávka odejmuta, nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4. Ze vzájemné souvislosti jednotlivých ustanovení § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi tak plyne, že dávka může být odejmuta jejímu příjemci, který neosvědčí trvání skutečností rozhodných pro nárok na dávku.

20. Konečně pak podle § 63 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi může být dávka odejmuta, popřípadě snížena její výše, pokud příjemce dávky znemožní provedení sociálního šetření, popřípadě šetření v místě, k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši, tím, že nedá souhlas se vstupem do obydlí.
21. V souzené věci byl zřejmý faktický důvod, pro který úřad práce rozhodl o odnětí obou dávek: byla jím nespolutpráce žalobce při zjišťování jeho majetkových a sociálních poměrů. Jak ovšem žalobce upozornil, zřejmý není právní důvod rozhodnutí úřadu práce.
22. Z výrokové části rozhodnutí úřadu práce plyne, že ten rozhodoval podle § 62 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Tomu by tedy odpovídalo, že jde o sankci za to, že žalobce znemožnil provedení sociálního šetření tím, že nedal souhlas se vstupem do obydlí. Odůvodnění těchto rozhodnutí však vychází z toho, že „žalobce neuposlechl výzvu správního orgánu ze dne 20. 4. 2020, nesplnil povinnost stanovenou ve výzvě, neposkytl součinnost a neumožnil správnímu orgánu provést místní šetření k ověření skutečností pro nárok na dávku.“ Tomu by odpovídalo, že úřad práce rozhodoval na základě § 63 odst. 2 a zároveň i § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi.
23. Toho si byl žalovaný v odvolacím řízení vědom a sám uvedl, že k odnětí dávek ve skutečnosti nedošlo podle § 63 odst. 2 nebo § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Doslova uvedl, že se „*nejedná čistě o postup podle ustanovení § 63 odst. 2 zákona o PHN, kdy dávka ... může být odejmuta z důvodu, že osoba nedá souhlas se vstupem do obydlí...*“ Dále pak uvedl, že zmínka § 49 odst. 5 zákona o hmotné nouzi v odůvodnění rozhodnutí úřadu práce za současné absence zmínky tohoto ustanovení ve výrokové části rozhodnutí značí, že jde ve své podstatě jen o shrnutí „*dané záležitosti, dávka ... nebyla a priori odejmuta za užití § 49 odst. 5 zákona o PHN.*“
24. Svou úvahu pak žalovaný vystavěl na tom, že dávku lze odejmout nejen podle § 63 odst. 2 nebo § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi jako ustanovení sankční povahy, ale také podle obecných ustanovení vymezujících podmínky nároku na dávku, pokud žalobce nároku na dávku neprokázal.
25. Soud považuje za předčasné se s touto úvahou blíže vypořádat, neboť v poměrech souzeného případu není dostatečná. Rozhodnutí úřadu práce relativně jasně vymezuje, na jakých ustanoveních se zakládá (§ 63 odst. 2, § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi); zda tak musí činit ve výrokové části, nebo to postačí v odůvodnění, není pro nynější rozhodnutí soudu podstatné. Rozhodnutí žalovaného oproti tomu výslovně uvádí, že tato ustanovení přímo („*čistě*“, „*a priori*“) uplatněna nebyla. Pak tedy nutně vzniká otázka, na základě jakých ustanovení zákona tedy žalovaný vlastně rozhodoval. V napadených rozhodnutích to jasně vyjádřeno není, v řízení před soudem to také nezaznělo. Výkladem napadených rozhodnutí (z odkazu na § 10 zákona o pomoci v hmotné nouzi) lze usuzovat, že žalovaný patrně postupoval podle § 44 zákona o pomoci v hmotné nouzi. S jistotou to ovšem říci nelze.
26. K tomu přistupuje i nejasnost, proč byla dávka odejmuta právě od srpna 2019. Rozhodnutí

úřadu práce k tomu nic neuvedlo. Žalovaný pak právě s odkazem na § 10 odst. 5 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi vysvětlil, že na základě skutečností zjištěných v červenci 2019 byla dávka odejmuta od srpna 2019. Rozhodnutí již ovšem jednoznačně neuvádí, jaké skutečnosti to mají být. K tomu soud připomíná, že (neohlášená) neúspěšná sociální šetření proběhla již v dubnu a květnu 2019, žalobce byl v srpnu vyzván k prokázání nároku za srpen 2019. Není tedy zřejmé, na základě jaké skutečnosti právě z července 2019 byly dávky odejmuty od srpna, popřípadě proč je rozhodným měsícem červenec a dávka nebyla odejmuta třeba od května, června nebo září téhož roku.

27. Tyto nejasnosti nemůže soud vyjasňovat za správní orgán, zvláště pokud samotný správní orgán ani v řízení před soudem v tomto ohledu nepředložil jasné vysvětlení.

III. d) Překvapivost rozhodnutí

28. S uvedeným pak souvisí překvapivost rozhodnutí žalovaného. Žalobce nemá pravdu v tom, že by v odvolacím správním řízení musely správní orgány rozhodovat na základě stejných skutkových a právních úvah jako správní orgány prvního stupně. Právě naopak, v případě potřeby je obvykle vhodnější, aby odvolací orgán částečně změnil výrokovou část či jen odůvodnění prvostupňového rozhodnutí (srov. rozsudek NSS č. j. 6 As 286/2018- 34 ze dne 10. 12. 2018, č. 3738/2019 Sb. NSS, odst. 17–21).
29. S tím však souvisí obecná problematika překvapivých rozhodnutí, tj. rozhodnutí, která jsou založena na uplatnění skutkové či právní argumentace, která ve věci doposud nezazněla a jejíž užití nemohou účastníci předpokládat. Pokud odvolací orgán částečně mění náhled na posouzení věci, je vhodné a často i nezbytné z hlediska zachování procesních práv účastníků, aby tuto změnu náhledu předem avizoval. Teprve na základě toho se totiž účastníci mohou vyjádřit k nově nastolené podstatě věci. Tím jsou zachována jejich procesní práva i předvídatelnost rozhodování [srov. nález sp. zn. I. ÚS 3006/15 ze dne 21. 9. 2016 (N 181/82 SbNU 757)]. V konečném důsledku to může prospět i kvalitě argumentace odvolacího orgánu, protože mu to umožní reagovat na jiné náhledy na věc než jen náhled vlastní.
30. V souzené věci byla rozhodnutí žalovaného částečně překvapivá. Většina odvolací argumentace žalobce se totiž vztahoval k místním šetřením z května 2020, popřípadě k tomu, zda splnil požadavky výzvy úřadu práce ze dne 20. 4. 2020. Taková argumentace byla logická ve vztahu k tomu, jak úřad práce výslovně odůvodnil své rozhodnutí. Žalovaný pak této odvolací argumentaci nepřisvědčil nikoliv proto, že by byla nedůvodná, ale protože ji považoval za bezvýznamnou, protože pro rozhodnutí ve věci považovat nevýznamnou i odpovídající část právních úvah úřadu práce. Ve výsledku tak žalobce v části neměl možnost uplatnit odpovídající procesní obranu, protože se o rozhodných otázkách dozvěděl až z rozhodnutí žalovaného, který jím řízení skončil.

III. e) Shrnutí právního názoru soudu

31. Soud nepřisvědčil žalobci v tom, že by ve vztahu k umožnění sociálního šetření učinil vše potřebné. Není důvod rozporovat, že žalobce se z jednotlivých termínů řádně omlouval. Bylo však povinností žalobce šetření umožnit a bylo také jeho povinností prokázat, že stále splňuje podmínky nároku na obě dávky. Za tím účelem měl s úřadem práce spolupracovat více, protože nelze akceptovat žádné vysvětlení žalobce proto, že sociální šetření se nepodařilo provést po dobu deseti měsíců.
32. Soud však žalobci přisvědčil v tom, že není zřejmé, proč mu byly dávky odebrány právě od

srpna 2019, na základě jakých skutkových okolností a jakých právních úvah. Odůvodnění rozhodnutí úřadu práce a rozhodnutí žalovaného nejsou ve vzájemném souladu. Částečná změna posouzení v odvolacím řízení nebyla dostatečně vysvětlena a byla pro žalobce i překvapivá.

33. Z uvedeného důvodu soud zrušil obě rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost i jiné vady řízení a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
34. Zváží proto, zda může o odvolání rozhodnout sám na základě podkladů obstaraných již úřadem práce. Pokud se neztotožní s úvahami úřadu práce ve vztahu k tomu, co jsou rozhodné skutečnosti a jak má být na tyto skutečnosti uplatněno právo, upozorní žalobce na možnou změnu náhledu na věc a umožní mu na ni reagovat. Poté žalovaný v odůvodnění rozhodnutí jednoznačně vysvětlí, na základě jakých *konkrétních* skutečností a jakých *konkrétních* právních pravidel (včetně *označení odpovídajících* zákonných ustanovení) věc *skutečně posoudil*. Neustrne tedy na pouhém vysvětlení, podle jakých konkrétních skutečností a pravidel věc neposoudil.

IV. Závěr

35. Procesně úspěšný žalobce má vůči žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).
36. Ta se skládá z ceny poštovních služeb ve výši 154 Kč (obálky na č. 1. 57 a 93 soudního spisu). Jiné náklady žalobce neuplatnil a neplynou ani z obsahu soudního spisu. Tuto náhradu je žalovaný povinen zaplatit žalobci do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce dr. Seidla.
37. Odměnu a hotové výdaje ustanoveného zástupce žalobce dr. Seidla hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Náleží mu základní odměna 4 000 Kč za čtyři úkony právní služby po 1 000 Kč za převzetí a přípravu zastoupení, žalobu jako písemné podání soudu týkající se věci samé, poradu s klientem a účast na jednání před soudem (§ 9 odst. 2, § 7 bodu 3, § 11 odst. 1 písm. b), c), d) a g) advokátního tarifu). Tuto odměnu soud zvýšil podle § 12 odst. 2 advokátního tarifu na trojnásobek, protože bylo třeba zohlednit atypičnost věci spočívající v nadprůměrné právní i skutkové složitosti ve vztahu k obvyklé povaze věcí normovaných v § 9 odst. 2 advokátního tarifu (srov. odst. 52 usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 6 Ads 209/2019-62 ze dne 10. 11. 2020, č. 4115/2021 Sb. NSS).
38. Oproti žádosti dr. Seidla soud nepřiznal odměnu za první poradu s klientem, neboť je ve správním soudnictví dlouhodobě (byť ne konsistentně) judikováno, že první porada s klientem je součástí úkonu podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (srov. srov. usnesení Vrchního soudu v Praze č. j. 6 A 722/2000-35 ze dne 7. 6. 2002, č. 1024/2002 SJS, rozsudky NSS č. j. 4 Ads 306/2018 ze dne 6. 12. 2018, č. j. 8 Ads 271/2018-34 ze dne 25. 4. 2019 či usnesení ÚS sp. zn. IV. ÚS 22/19 ze dne 29. 1. 2019).
39. Na náhradě hotových výdajů mu náleží 1 200 Kč za čtyři režijní paušály a 1 300,36 Kč cestovních výdajů bez DPH (180 km s průměrnou spotřebou nafty 6 l/100 km, cenou nafty 42,07 Kč bez DPH/l a amortizací 4,70 Kč/km, tj. celkovými náklady na 1 km ve výši 7,22 Kč/km). Na náhradě za promeškaný čas mu náleží 600 Kč za šest promeškaných půlhodin na cestě z Karlových Varů do Plzně a zpět [§ 13 odst. 4, 5 a § 14 odst. 1 písm. a)

advokátního tarifu].

40. Celkově tedy ustanovenému advokátu náleží 15 100,36 Kč, to vše zvýšeno o daň z přidané hodnoty ve výši 3 171,08 Kč. Výsledná částka 18 271,44 Kč mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Plzni do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 27. července 2022

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce